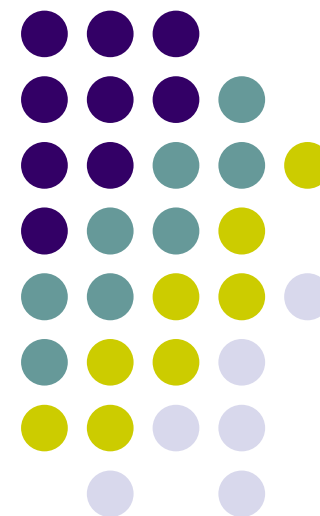

Mezinárodní právo soukromé – 5.seminář

JUDr. Klára Svobodová

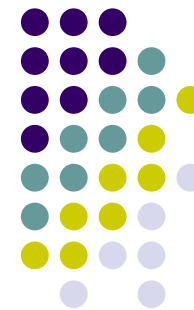

Příklad č. 1

Ferdinand Pastelka z Mikulova a Jadranko Matković z Puly (Chorvatsko), oba podnikatelé, uzavřeli smlouvu o dodávce 500 litrů moravského bílého vína. Ferdinand Pastelka trval na výhradě vlastnického práva, a to až do úplného zaplacení kupní ceny za zboží. Přepravu zajišťovala na základě smlouvy s prodávajícím nákladním vozem společnost SUNY Export, s.r.o., se sídlem v Trenčíně. Krátce po přechodu slovinsko-chorvatské hranice kamion havaroval, a proto došlo ke vzniku prodlení s dodávkou zboží o pět dnů (zajištění nového vozidla, překládka).

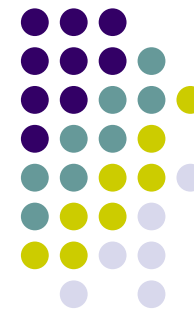
Příklad č. 1

Jadranko Matković zboží převzal, avšak podle smluvených podmínek je ani po třech písemných upomínkách nezaplatil. Ferdinand Pastelka požaduje náhradu veškeré škody, která mu v souvislosti s dodávkou vznikla, a vrácení původního zboží s odůvodněním, že je vlastníkem věci. Na to mu Jadranko Matković odpověděl, že výhrada vlastnického práva je neplatná, neboť podle chorvatského práva je třeba zápis do veřejnoprávního rejstříku.

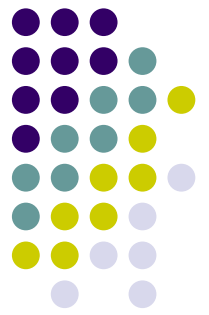
Strany ve smlouvě nezvolily právo. Strany vyloučily použití Vídeňské úmluvy o mezinárodní koupi zboží.

Upozornění pro řešení příkladu

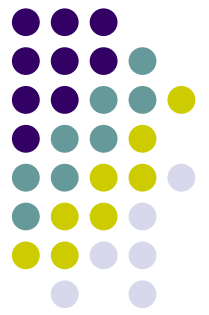
Odhlédneme nyní od otázek procesních a budeme se zabývat řešením jednotlivých předložených otázek ***z pohledu českého soudu.***

Otázka č. 1

Kterým právním řádem se bude řídit nárok Ferdinanda Pastelky na náhradu škody vzniklé prodlením při dodávce zboží proti přepravci?

Odpověď na otázku č. 1

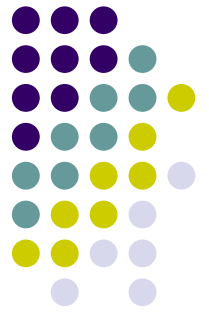
- strany nezvolily právo pro svůj závazkový vztah
- rozhodné právo při neexistenci volby práva – čl. 4 a násl. Římské úmluvy, §10 ZMPS

Odpověď na otázku č. 1

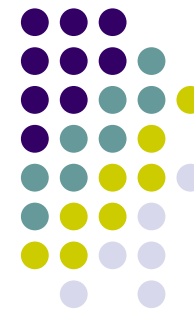
- právo země, s níž smlouva nejúžeji souvisí
- smlouva nejúžeji souvisí se zemí, v níž má strana, která je povinna plnit předmět smlouvy, v době uzavření smlouvy **obvyklé bydliště** nebo v případě obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby **ústředí** – čl. 4 odst. 2

Smlouvy o přepravě

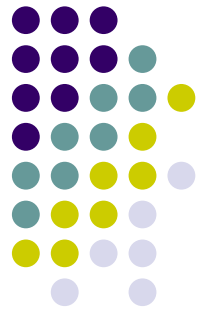
- Čl. 4 odst. 4 - pro smlouvy o přepravě zboží neplatí domněnka uvedená v odstavci 2. U těchto smluv platí domněnka, že smlouva nejúžeji souvisí se zemí, v níž má přepravce v době uzavření smlouvy hlavní provozovnu, nachází-li se v této zemi také místo nakládky nebo místo vykládky nebo hlavní provozovna odesílatele zboží

Odpověď na otázku č. 1

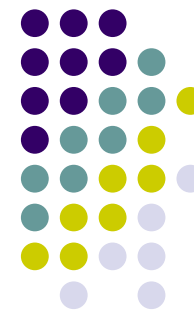

- v našem případě nejsou splněny požadavky čl. 4 odst. 4, proto se použije obecné kritérium – čl. 4 odst. 2
- Čl.10 odst. 1 písm. c) - právem rozhodným pro smlouvu se řídí zejména důsledky úplného nebo částečného porušení těchto závazků včetně stanovení škody, jsou-li stanoveny právem a v rámci pravomocí přiznaných soudu jeho procesním právem

Odpoověď na otázku č. 1

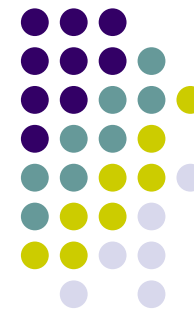
- nárok F.P. na náhradu škody se tedy bude řídit slovenským právem (čl. 4 odst. 2 ve spojení s čl. 10 odst. 1 písm. c)

Odpoověď na otázku č. 1

- §10/1 ZMPS – právní vztahy účastníků se řídí právním řádem, jehož použití odpovídá **rozumnému uspořádání vztahů**
- §10/2 – smlouva o přepravě se zpravidla řídí právem místa, kde má **dopravce sídlo nebo bydliště** v době uzavření smlouvy

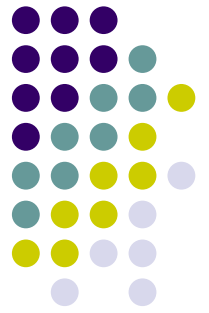
Odpověď na otázku č. 1

- náhrada škody se řídí:
 - právem, které si účastníci zvolí
 - právem, které odpovídá povaze věci
 - právem rozhodným pro závazkový vztah, z něhož vznikla škoda

§11 ZMPS

Odpověď na otázku č. 1

- Podle ZMPS se náhrada škody řídí:

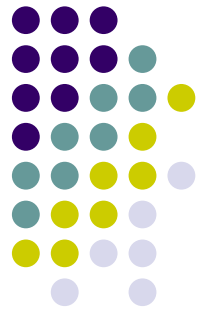
§11 -> §10/1,2 => slovenské právo

Otázka č. 2

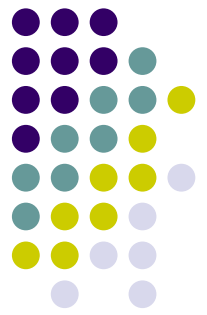
Podle kterého práva vyřešíte námitku Jadranka Matkoviče stran neplatnosti výhrady vlastnického práva?

Odpověď na otázku č. 2

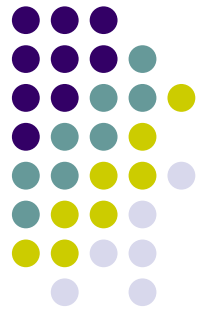
- výhrada vlastnického práva – meze obligačního statutu (výrazný vliv na přechod vlastnického práva)
- rozlište účinky věcněprávní
 - erga omnes
 - inter partes

Odpověď na otázku č. 2

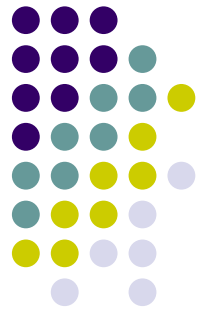
- účinky erga omnes - § 4 ZMPS (platnost) ve spojení s § 5 ZMPS
= lex rei sitae
→ chorvatské právo
- účinky inter partes - § 4 ZMPS ve spojení s § 12 písm. e) ZMPS → Římská úmluva (čl. 4 odst. 2) nebo §10/1,2 ZMPS = lex causae
→ české právo

Otázka č. 3

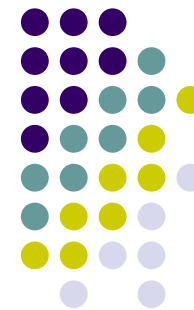
Kterým právním řádem se bude řídit posouzení obsahu vlastnického práva F. P. k převáděné věci?

Odpověď na otázku č. 3

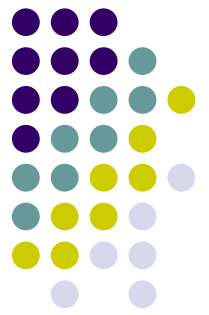
- jde o právo věcné
- Římská úmluva upravuje závazkové vztahy ze smluv
- proto se v tomto případě použije ZMPS, konkrétně § 5 → právo místa, kde věc je = chorvatské právo

Otázka č. 4

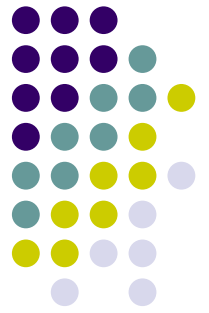
Podle kterého práva posoudíte nárok na náhradu škody, jež F.P. vznikla v souvislosti s převodem zboží?

Odpověď na otázku č. 4

- nárok F.P. na náhradu škody, jež mu vznikla v souvislosti s převodem zboží, se bude řídit českým právem
 - > čl. 4 odst. 2 ve spojení s čl. 10 odst. 1 písm. c)
 - > §11 ve spojení s §10/1,2 ZMPS

Otázka č. 5

Podle kterého práva byste posoudili spor o určení vlastnického práva mezi F.P. a třetí osobou (Chorvat), na kterou v mezičase J.M. zboží převedl?

Odpověď na otázku č. 5

- jde tu o věcné právo – Římská úmluva se tedy nepoužije
- český soud použije ZMPS - § 6
- *„Vznik a zánik věcných práv k věcem movitým řídí se právem místa, kde věc byla v době, kdy nastala skutečnost, která zakládá vznik nebo zánik tohoto práva.“*
 - chorvatské právo

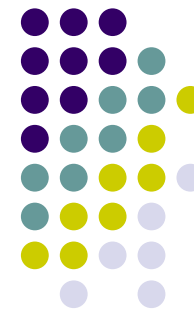
Příklad č. 2

Český podnikatel pan David Novák se sídlem v Olomouci uzavřel na veletrhu v Brně smlouvu se švédským partnerem, společností Norden. Podle smlouvy měl pan Novák dodat do závodu švédské společnosti a nainstalovat tři stroje vlastní výroby.

Zboží bylo dodáno v termínu dohodnutém ve smlouvě, švédská společnost však nezaplatila kupní cenu, a to ani po dvou emailových a dvou telefonických výzvách. Český obchodník zaslal odběrateli dopis, v němž požadoval:

- a) vydání strojů,
- b) zaplacení veškerých výdajů spojených přepravou věcí do Švédska a zpět a
- c) náhradu škody, která vznikla českému podnikateli tím, že nemohl stroje prodat dalšímu zájemci

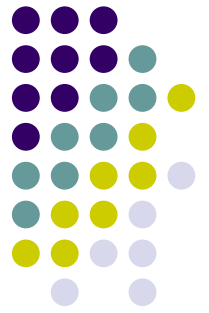

Příklad č. 2

Ve smlouvě byly obsaženy tyto doložky:

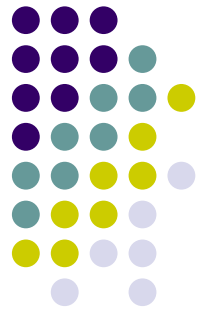
- 1) Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží se na tuto smlouvu nepoužije.
- 2) Veškeré otázky, které se týkají porušení smlouvy, se budou řídit českým právem.
- 3) Vlastnické právo k věcem, které tvoří předmět této smlouvy, nepřejde na odběratele před zaplacením kupní ceny.

Otázka č. 1

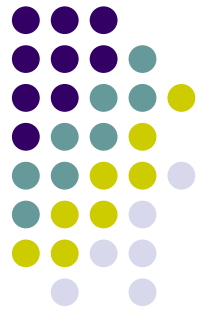
Proved'te kvalifikaci.

Odpoověď na otázku č. 1

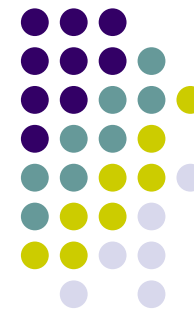
- Obchodní právo
- Závazkový vztah
- Závazek ze smlouvy
- Kupní smlouva
- Porušení smluvní povinnosti
- Nároky z porušení smlouvy
- Přechod vlastnického práva

Otázka č. 2

Jaký druh kvalifikace by zřejmě použil český soud? Jaké jsou její výhody a nevýhody?

Odpoověď na otázku č. 2

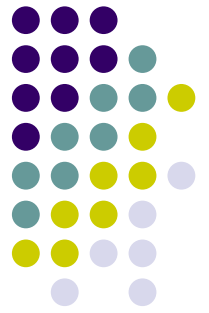

- Kvalifikace lex fori

Výhoda: soud zná své právo, rozsahy kolizních norem odpovídají hmotnému právu

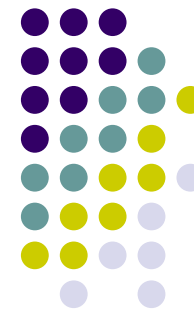
Nevýhoda: přílišné zatížení normami fora

Otázka č. 3

Jaké jiné druhy kvalifikace znáte?

Odpo věď na otázku č. 3

- 1) kvalifikace lex causae
- 2) kvalifikace prvotní a druhotná
- 3) kvalifikace smluvní
- 4) kvalifikace ad hoc
- 5) kvalifikace autonomní
- 6) kvalifikace funkční

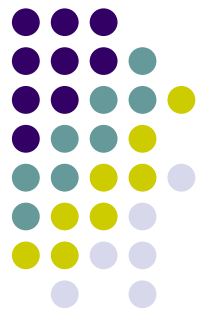
Otázka č. 4

Kterým právním řádem se bude řídit

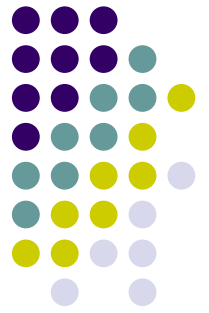
- vydání strojů?
- zaplacení výdajů na přepravu?
- náhrada škody?

Odpověď na otázku č. 4

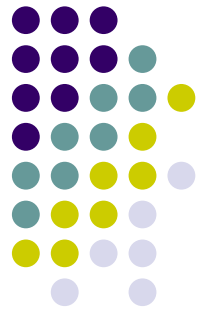
- Vrácení strojů
 - > výhrada vlastnického práva
 - účinky erga omnes - §5 ZMPS – švédské právo
 - účinky inter partes - §12 ZMPS -> §10/1,2 ZMPS nebo článek 4/2 ŘÚ – české právo

Odpověď na otázku č. 4

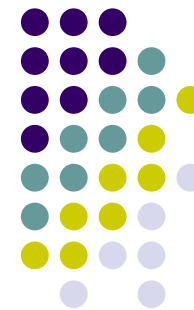
- Výdaje na přepravu
 - Důsledek porušení smlouvy
 - > článek 3 ŘÚ – volba práva pro porušení smlouvy – české právo
 - > §11 ZMPS - volba práva pro porušení smlouvy – české právo

Odpověď na otázku č. 4

- Náhrada škody
 - v důsledku porušení smlouvy
 - > článek 3 ŘÚ – volba práva pro porušení smlouvy – české právo
 - > §11 ZMPS - volba práva pro porušení smlouvy – české právo

Příklad č. 3

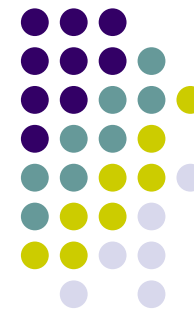
Společnost DSKS, mající sídlo a místo podnikání na území Norska, a společnost AJA, zřízená dle českého práva a podnikající na území ČR, uzavřely smlouvu o prodeji vodních bagrů vyráběných společností AJA. V průběhu jednání o smlouvě a jejím plnění se udály následující skutečnosti.

Smlouva byla navržena společností AJA jako výrobcem a prodejcem bagrů. Smlouva obsahovala následující, pro nás zajímavá ustanovení:

- Zboží bude dodáno za podmínky Ex works Hlavní 23, Brno.
- Rozhodné právo – Zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT.
- Sjednává se výhrada vlastnického práva do úplného zaplacení kupní ceny.
- Maximální náhrada škody v případě porušení smlouvy kteroukoli stranou je dohodnuta na částku 50.000,- EUR.

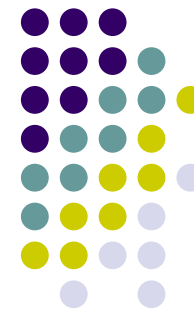
Smlouva byla splněna. Plnění vykazovalo vady, které byly reklamovány. DSKS zadržela celou kupní cenu s tím, že ji započítává na náhradu škody.

Otázka č. 1

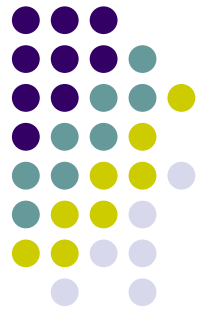
Soudce využil pro kvalifikaci smlouvy následující ustanovení: „Pro posouzení jednání, skutečností či právních otázek bude použito právo místa soudu. Bylo-li však již zjištěno rozhodné právo, je oprávněn soudce využít tohoto práva.“ Jaká kvalifikace je zde upravena? Jaké další metody znáš?

Odpověď na otázku č. 1

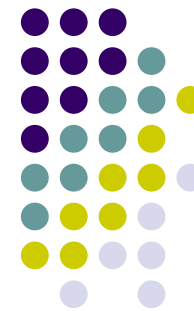
- Kvalifikace prvotní a druhotná
- Další typy kvalifikace:
 - 1) kvalifikace lex causae
 - 2) kvalifikace lex fori
 - 3) kvalifikace smluvní
 - 4) kvalifikace ad hoc
 - 5) kvalifikace autonomní
 - 6) kvalifikace funkční

Otázka č. 2

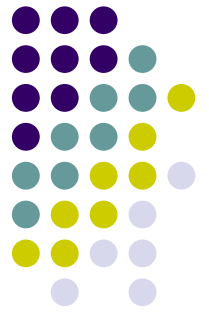
Posud' právní režim smlouvy z pohledu dohodnuté doložky.

Odpověď na otázku č. 2

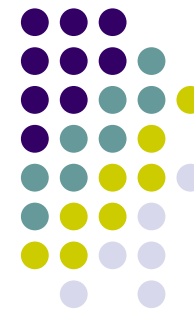
- Římská úmluva
 - > možnost zvolit jen právní řád státu – nikoli soubor nestátních pravidel
 - > rozhodné právo – článek 4/2 – charakteristické plnění – sídlo prodávajícího => české právo
 - > v rámci českého práva lze použít i Zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT

Odpoověď na otázku č. 2

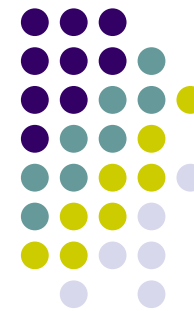
- ZMPS
 - > možnost zvolit jen právní řád státu – nikoli soubor nestátních pravidel
 - > rozhodné právo §10/1,2 -> sídlo prodávajícího => české právo
 - > v rámci českého práva lze použít i Zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT

Otázka č. 3

Posud' právní režim – platnost doložky o limitaci náhrady škody. Zásady UNIDROIT ji připouští, norské právo také, české limitaci dle převažujících názorů předem nedovoluje.

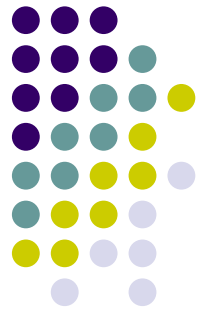
Odpo věď na otázku č. 3

- Římská úmluva
 - > otázka platnosti (materiální) ustanovení smlouvy
 - > článek 8 => lex causae smlouvy = české právo

Podle českého práva není limitace předem možná.

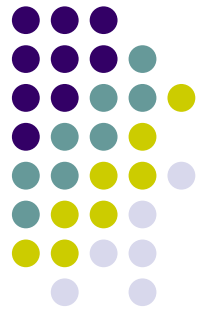
Odpoř�ed' na otřazku ř. 3

- ZMPS

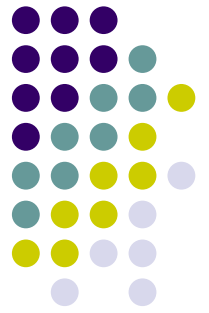
-> §4 => lex causae smlouvy = řeské prřavo

Otázka č. 4

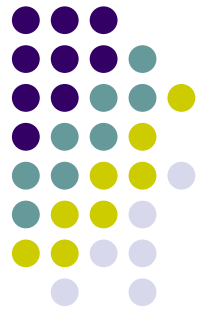
Posud' právní režim výhrady vlastnického práva
ve všech aspektech.

Odpověď na otázku č.4

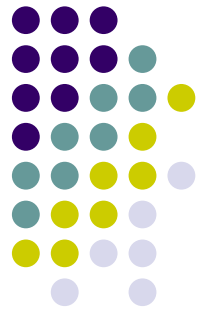
- Otázka platnosti výhrady - §4
- Účinky erga omnes
 - > §5 ZMPS => norské právo
- Účinky inter partes
 - > §12 ZMPS => obligatorní statut
 - §10 ZMPS
 - článek 4/2 ŘÚ

Otázka č. 5

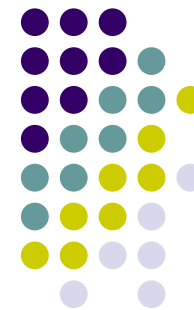
Posud' situaci, kdy AJA postoupila svou pohledávku faktoringové společnosti.

Odpověď na otázku č. 5

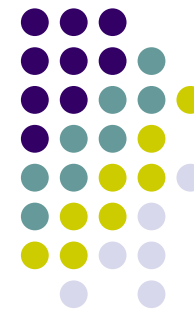
- Postoupení pohledávky
 - > článek 12 ŘÚ
 - ✓ Vztahy postupitele a postupníka – právo rozhodné pro jejich smlouvu (článek 3 nebo 4)
 - ✓ Další vztahy – právo rozhodné pro postoupenou pohledávku
 - > §11 ZMPS – změna závazku
 - ✓ Volba práva
 - ✓ Povaha věci
 - ✓ Lex causae

Otázka č. 6

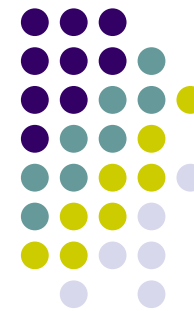
Pokud by se v řízení vyskytla nutnost řešit předběžnou otázku, uveď z pohledu českého práva model řešení.

Odpoověď na otázku č. 6

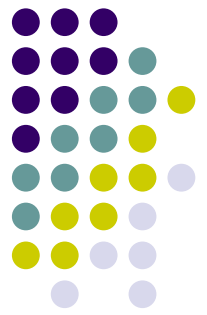
Předběžná otázka = rozhodnutí o určitém základním právním poměru nebo skutečnosti, které se řídí cizím právem, závisí na tom, zda je dána jiná právní skutečnost nebo poměr, které mohou být jinak předmětem samostatného posouzení

Odpoověď na otázku č. 6

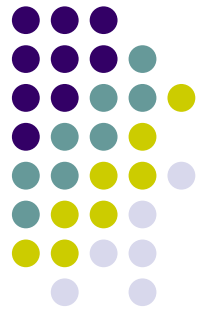
- řešení na úrovni procesní
 - > existuje pravomocné tuzemské rozhodnutí o předběžné otázce
 - > existuje cizí pravomocné rozhodnutí o předběžné otázce, které splňuje podmínky pro uznání

Odpoověď na otázku č. 6

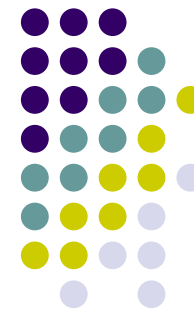
- řešení na úrovni kolizní
 - 1) soud použije vlastní kolizní normu a určí rozhodný právní řád
 - > samostatné navázání
 - 2) soud použije kolizní normu legis causae a určí rozhodný právní řád
 - > nesamostatné navázání
 - > tam, kde otázka nemá vztah k tuzemsku (v případě samostatného řízení by ani nebyla založena pravomoc)

Otázka č. 7

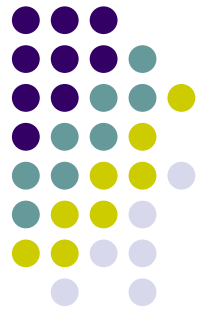
Plnění AJA bylo zajištěno bankovní zárukou uzavřenou s bankou mající sídlo na území Slovenska. Uveď právní režim této záruky.

Odpověď na otázku č. 7

- Římská úmluva
 - > volba práva
 - > článek 4/2 – charakteristické plnění zde poskytuje banka => slovenské právo

Odpoověď na otázku č. 7

- ZMPS
 - > zajištění závazku - §11
 - > volba práva
 - > povaha věci – sídlo banky => slovenské právo